

Referat fra Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP)

Digitalt møte 6.6.25 1230-1430

Til stede: Pål K Balstad, Nora Antonsen, Olav Rune Ertzeid, Elin Finnseth Sæverås, Robert Mood, Amanda Anvar, Johan Hermstad Reinertsen, Tuva Krogh Widskjold; Lovisa Mienna Sjöberg; Kåre Eriksen.

Forfall: Tina Våje ,

Gjest: Lillian Bredahl Eriksen, ForUM

Fra sekretariatet: Wenche Fladen Nervold og Einar Tjelle (ref)

Tuva Krogh Widskjold ble ønsket velkommen som ny i KISP.

KISP 8/25 Innkalling og dagsorden

Vedtak: Innkalling og dagsorden ble godkjent

KISP 9/25 Protokoll fra sist møte i KISP.

Vedtak: Protokollen ble godkjent

KISP 10/25 Klimakrisen – Hvor går vi? (Hovedsak)

Innledning fra fagrådgiver for klima i ForUM for Utvikling og Miljø **Lillian Bredal Eriksen**.

NB Se vedlagt presentasjon, for detaljer

LBE la vekt på Norges nye (forsinkede) klimamål, NDCs, som er en sentral del av Parisavtalen og meldes inn hvert 5. år som stadig mer ambisiøst. Norge skal redusere utslipp med 70-75% innen 2035. Forum ber Norge kutte med minst 80% og 60% *innenfor* Norges grenser. Det trengs en solid plan. Det savnes et bredt forlik og et taktskifte.

Klimatoppmøte COP 30 skjer 10.-21. november i Belem, Brasil.

Det er høye forventninger til COP 30. Brasil ønsker å bli en ledende aktør i global klimaagenda, med vekt på blant annet urfolk, tilpasning, tap og skade, ønsker å reformere, styrke multilateralismen, "global mutirão" (kollektiv innsats), mobilisere bredt for 1,5 grader målet. Politisk vil sivilsamfunnet vektlegge rettferdig omstilling (Just Transition). Næringslivet og Oljelobbyen vil prege møtet. Skog/Amazonas vil få en god del oppmerksomhet, men også viktig med Norges innsats her. Og forhåpentligvis vil de fornyede NDC ene og generell folkelig mobilisering "global mutirão" skape bevegelse.

Kritisk at det globalt kuttes i klimafinansiering, Den store joker er USA som fremdeles er med på COP en stund til, men nok med bundet mandat. Vridning bort fra gaver til mer lån og garantier.

Johan Hermstad Reinertsen Se vedlagt presentasjon for detaljer

Johan la vekt på de vanskelige forhandlingene om klimaforlik i Stortinget, inkludert hva som skal meldes inn til FN for 2035. AP gikk hardt ut med løfte om 55% innen 2030 (Nå

47% i 2035!) Stort «ambisjonskutt»! Glad for at Mellomkirkelig råd var med på brev til statsministeren om manglende klimaforlik.

-70-75% kutt er foreslått inn i klimaloven, men først behandling i Stortinget. Han påpekte at de siste stegene med «utslipp hjemme», transport, landbruk/kjøtt, er særlig vanskelige. Vi må begynne med kraftfulle planer «i dag».

Hva gjør vi?:

- Klimaforlik i juni? Bra fra biskop Sunniva Gylver i kronikk i VG 2.6 [Meninger: Få til et bredt klimaforlik!](#)
- Den norske kirke har sluttet seg til markeringen *Stå Opp – Stormarkering for Klima og Natur* 30. august. Markeringen vil skje i Oslo og flere andre byer. [Aktiviteter i Stå opp! - Stå opp](#)
 - Nora bidrar gjerne 30.8, også til eventuell appell fra Tina og til mobilisering
 - Mobilisere gjennom biskoper der det er markeringer?
 - Forbønn før 30.8 og kunngjøring i forkant? (Der hvor det er markering)
 - Flere nettverk, kan mobiliseres, også breiere økumenisk for eksempel gjennom Korsvei, Norges kristne råd, grønne menigheter...
 - En samling i Domkirken, før vi går felles til markeringen i Oslo?
 - Alle kan mobilisere sine nettverk, dele arr etc.
- Kan lages en annen lengre tekst om klima/natur etter valget og før COP i Belem. Kronikk eller uttalelse.

Vedtak:

1. KISP ønsker en mobilisering før valget, knyttet til *Stå Opp – Stormarkering for Klima og Natur* 30. august Elementer:
 - a) Det undersøkes om det er aktuelt med forbønn/kunngjøring/appell i Oslo domkirke i forkant (Pål Kristian)
 - b) Markedsføring: spredning av Facebook-event og annen mobilisering for markeringen (alle),
 - c) Sak i nyhetsbrev/SoMe (sekretariatet),
 - d) Appell (Tina i samarbeid med Nora, og Wenche). Denne kan alternativt brukes i kirken, publiseres om ikke den kommer i offisielt program
2. KISP foreslår at det skrives en kronikk eller uttalelse etter valget og før COP. Klima/naturgruppa forbereder dette i samråd med sekretariatet. Dette drøftes nærmere i neste KISP møte i august.

KISP 11/25 Orienteringssaker

- a) Podcast-satsning v Pål Kristian
- b) Uttalelse om Gaza: [Biskopene i Den norske kirke: – Vi er rystet - Den norske kirke](#) og kort fra Palestina besøk v/Einar
- c) Trosopplæring og klima v/Wenche
- d) Om FNs miljødag 5.6 (kronikk i VG, kirkens Instagram etc)

Vedtak: Tatt til orientering

KISP 12/25 Neste møte og tema

Neste møte blir dagsmøte mandag 25 august i Kirkens Hus

AU og/eller krig/fred/gruppa planlegger før ferien (23.6) i samråd med Einar:

- 1) Forslag hovedtema: Krig/fred/atomvåpen. (Vinkling må spisses). Se også momenter fra KISP i Januar: « Atomvåpen, autonome våpen, kunstig intelligens i krig. Internasjonal handel og BDS. Våpeneksport. Etiske dilemma knyttet til autonome våpen» Kan vi finne en god viktig vinkling koplet til dagsaktuell debatt? En prosess mot en «fredsuttalelse» ved MKR-møtet i november?
- 2) Sjekk på climatekst og markering 30.8.
- 3) Tuva og Einar har en dialog om evt tekst til 6.8 Hiroshimadagen/80 års markering. Deler av dette kan trekkes inn i seminar/tekst seinere.

KISP 13/25 Eventuelt

Til KISP-medlemmene: to vedlegg